

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/253/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119217558
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119217558.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v spore žalobkyne: N. R., Y.. X.X.XXXX, L. E. Y. B. X, XXX XX I. Y. G., zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Igor Šafranko, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Poštová banka, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 zastúpenému Advokátkou kanceláriou RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 370,61 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že úver zo Zmluvy o úvere č. 7055475608 zo dňa 17.4.2008, uzavretej medzi stranami, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 370,51 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 31.12.2019 do zaplataenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 7055475608 zo dňa 17.4.2008, v časti 2 Zmluva o úvere, bod 7., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“, j e neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. P r i z n á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 18.11.2019 domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 370,61 eur a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom svoj návrh odôvodnila tým, že „so žalovanou uzatvorila Zmluvu o úvere, č. 7055475608, zo dňa 17.4.2008., predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 50.000,-- Sk / 1.659,70 eura, s mesačnou splátkou 1.518,-- Sk / 50,39 eura, ročnou úrokovou sadzbou 24 %, RPMN 26,82. Žalovanej na predmetný úver zaplatila sumu 2.030,21 eura, čo vyplýva z výpisu z úverového účtu zo dňa 10.10.2019. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ZoSÚ)., konkrétne táto zmluva neobsahuje

- výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ),
- ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ).

Zmluva neobsahuje ani správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 26,82 %., správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 30,23 %. Tak podstatný rozdiel vo výške RPMN má ten istý dôsledok ako neuvedenie RPMN. V zmluve je uvedená nesprávne celková výška nákladov 36.332,55 Sk / 1.206,02 eura., pretože celková výška nákladov predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú má spotrebiteľ na úver skutočne zaplatiť (výška mesačnej splátky x počet splátok), čo predstavuje v danom prípade sumu 91.080,-- Sk / 3.023,30 eura (50,39 eura x 60) a výškou poskytnutého úveru (50.000,-- Sk / 1.659,70 eura). Skutočná celková výška nákladov je preto správne 41.080,-- Sk / 1.363,61 eura (3.023,30 eura - 1.659,70 eura = 1.363,61 eura).

Žalovanej na predmetný úver zaplatila sumu 2.030,21 eura, splátkami sumu 681,23 eura a úverom, č. 887963909 zo dňa 10.12.2009, ktorý jej poskytla žalovaná.

Pri poskytnutom úvere 1.659,70 eura, sa teda žalovaná na jej úkor bezdôvodne obohatila o sumu 370,51 eura (2.030,21 - 1.659,70 = 370,51). O tom, že sa žalovaná na jej úkor bezdôvodne obohatila, sa dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 28.10.2019.

Zmluva obsahuje aj neprijateľnú zmluvnú podmienku, v časti 2. Zmluva o úvere, bod 7., v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“

2. Podaním doručeným súdu dňa 10.6.2021 rozšírila žalobkyňa žalobný návrh aj o určenie, že úver zo Zmluvy o úvere č. 7055475608 zo dňa 17.4.2008, uzavretej medzi stranami, je bezúročný a bez poplatkov, pričom poukázala na ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. a na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-485/19 z 22.4.2021 a rozšírila žalobné dôvody aj o neplatnosť úrokov z dôvodu ich výšky 24 % ročne s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákoníka (OZ) o absolútnej neplatnosti úrokov v súlade s rozpormi s dobrými mravmi.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe z 30.1.2020 vo vzťahu k dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti a to výške, počtu a termínom splátok istiny, úrokov a iných poplatkov poukázal na výklad rozsudku Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 a vo vzťahu k RPMN a k celkovej čiastke úveru namietal použitie nezáväznej internetovej kalkulačky s tým, že trvá na tom, že údaj o RPMN bol uvedený správne. Ohľadom celkových nákladov spotrebiteľa poukázal aj na rozsudok C-42/15 s tým, že dikcia zákona nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť, je násobok počtu splátok s ich výškou, ale podľa ustanovenia § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z., celkovou čiastkou sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Vzniesol námietku premlčania s tým, že žalobkyňa splatila dlh zo zmluvy 11.12.2009 a doručila žalobu až 18.11.2019, pričom premlčacia doba uplynula 11.12.2011. Žalovaný poukázal na absenciu naliehavého záujmu vo vzťahu k určaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky a na to, že forma rozhodcovskej zmluvy v súlade so zákonnými požiadavkami učenými v čase uzatvorenia zmluvy a skutočnosť, že je súčasťou zmluvy o úvere, nespôsobuje jej neplatnosť.

4. Na rozšírený žalobný návrh žalovaný reagoval vyjadrením zo dňa 14.6.2021, kedy zotrval na svojich doterajších vyjadreniach.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a to: zmluva o úvere zo dňa 17.4.2008, výpočet RPMN, výpis z účtu, zmluvu o úvere Zošrotujte staré pôžičky z 30.12.2019, prehlásenie HOOS č. H-367/19 zo dňa 28.10.2019, vyjadrenie žalovaného z 10.1.2020 vrátane námietok predložených v tomto konaní, replika žalobkyne k tomuto vyjadreniu z 23.1.2020, duplika žalovaného k replike zo dňa 5.2.2020 a listinné dôkazy pripojené k rozšíreniu žalobného návrhu zo dňa 9.6.2021 a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 17.4.2008 uzavrela Poštová banka, a. s. so žalobkyňou na formulárovom tlačive zmluvu o úvere č. 7055475608, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver s nasledovnými údajmi: výška úveru 50.000,- Sk (1.659,70 eur), dátum prvej platby do 17.5.2008, výška mesačnej splátky 1.518,- Sk (50,39 eur), počet mesačných splátok 60, dátum každej ďalšej platby k 17. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti 17.4.2013, poistenie: základné poistenie a celková výška nákladov 36.332,55 Sk (1.206,02 eur), RPMN banky v %: 26,82 %, úroková sadzba 24 %.

7. Podľa formulárovej zmluvy, zmluvou o úvere vzniká banke záväzok poskytnúť klientovi peňažné prostriedky za splnenia podmienok stanovených bankou do výšky uvedenej v zmluve. Poskytnutím

prostriedkov zo zmluvy vzniká klientovi záväzok tieto peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky, poplatky a plniť ostatné povinnosti v zmysle OP pre úver.

8. Podľa bodu 2.3 formulárovej zmluvy, právne vzťahy neupravené zmluvou, sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami (OP pre úver), Sadzobníkom poplatkov, oboznámením spotrebiteľa s niektorými zmluvnými podmienkami dostupnej pôžičky, oznámením o úrokových sadzbách a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z..

Klient svojim podpisom vyhlasuje, že bol s nimi oboznámený a súhlasí s nimi.

9. Podľa bodu 2.5 formulárovej zmluvy, podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy v súlade s článkom 4 bod 4.8 pre úver.

10. Podľa bodu 2.7 formulárovej zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.

11. Podľa výpočtu RPMN na základe internetového portálu www.ekonomikasme.sk <<http://www.ekonomikasme.sk>>, ktorý predložila žalobkyňa, RPMN v danom prípade malo predstavovať 30,23 % a splatená suma celkom 3.023,40 eur.

12. Dňa 2.12.2009 strany sporu uzavreli na formulárovom tlačive Zoštrótuje staré pôžičky! zmluvu o úvere, na základe ktorej mal byť poskytnutý podľa žiadosti žalobkyne úver vo výške 4.000 eur pri dobe splácania 70 mesiacov, pri poistení schopnosti splácať úver základným súborom, pričom táto zmluva sa podľa bodu 3.3 formulárového tlačiva poskytla predovšetkým na splatenie predchádzajúcich úverov z úverových zmlúv č. 70555475608, 3188114808, 5244999309.

13. Podľa predloženého výpisu z účtu k 11.12.2009 žalovaná na úver zaplatila celkom sumu 2.051,19 eur, čo predstavovalo istinu vo výške 1.535,38 eur, úroky vo výške 339,07 eur a zaplatené poplatky vo výške 31,44 eur.

14. Podľa Prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 28.10.2019 značka H 367/19 žalobkyňa sa na združenie obrátila so žiadosťou poradiť s predmetnou zmluvou a dňa 2.9.2019 predložila zmluvu o úvere č. 7055475608 zo dňa 17.4.2008, pričom po posúdení ktorej ju informovali, že podľa názoru združenia je zmluvou bezúročnou a bez poplatkov a taktiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Po doručení výpisu z úverového účtu ju informovali, že ak jej veriteľ poskytol úver vo výške 1.659,70 eur a uhradila sumu 2.030,21 eur, čiže vyššiu sumu, ako jej bola veriteľom poskytnutá, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa o sumu 370,51 eur a má právo sa súdnou cestou domáhať vydania tejto sumy ako bezdôvodného obohatenia.

15. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

16. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej dňa 17.4.2008, ktorý právny nárok zmluvy sa riadi ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZoSÚ) a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v tejto zmluve, ktorý nárok sa vrátane náležitostí zmluvy vrátane všeobecných ustanovení o uzatváraní zmlúv posudzuje podľa ustanovení §§ 53 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (OZ).

17. Podľa § 2 ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

c) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, s výnimkou

1. sankcií, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť za nespĺnenie záväzku uvedeného v zmluve o spotrebiteľskom úvere,
2. poplatkov, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť pri kúpe tovaru alebo služby okrem kúpnej ceny tovaru alebo kúpnej ceny služieb,
3. poplatkov za prevod peňažných prostriedkov a za udržiavanie účtu určeného na získanie platieb na úhradu spotrebiteľského úveru, platenia úroku a iných poplatkov s výnimkou prípadov, keď spotrebiteľ nemá možnosť výberu veriteľa a tieto poplatky sú neprimerane vysoké v porovnaní s obvyklými poplatkami za obdobné úvery. To sa nevzťahuje na poplatky za vyberanie takýchto úhrad alebo platieb bez ohľadu na to, či sa vykonávajú v hotovosti alebo inak,
4. členských príspevkov pre profesijné a záujmové združenia alebo skupiny,
5. poplatkov za poistenie alebo záruky okrem tých poplatkov, ktoré sú určené na zabezpečenie platby veriteľovi v prípade smrti, invalidity, choroby alebo nezamestnanosti spotrebiteľa v sume rovnakej alebo menšej, ako je celková výška spotrebiteľského úveru, úroku a poplatkov, ktoré musia byť určené veriteľom ako podmienka poskytnutia spotrebiteľského úveru,

a) ročnou percentuálnou mierou nákladov sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy č. 1 z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru,

e) poplatkami akákoľvek platba, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi v súvislosti s poskytovaním úveru, okrem úrokov. Podľa § 4 ods. 2 písm. a), g) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

18. Podľa § 4 ods. 2 písm. e, i a j) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶⁾ musí obsahovať

- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

19. Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ, pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

20. Vo vzťahu k namietanému nespĺneniu obligatórnej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. i) ZoSÚ ohľadom výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, súd považuje rozhodnutie Súdneho dvora C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia / Klára Bíroová v spojení s Rozsudkom Súdneho dvora EÚ z 22. apríla 2021 vo veci C-485/19 za dostatočný právny podklad pre to, aby v danom prípade s nespĺnením tejto náležitosti, nespájaj bezúročnosť a bezpoplatkovosť daného úveru. Podľa neskoršieho rozsudku SD EÚ C-485/19: „2. Článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť aj na zmluvu o úvere, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením uvedeného rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom, ktorý bol v ňom prijatý“.

21. Súd však považuje za nespĺnenú obligatórnu náležitosť zmluvy a to uvedenie správnej celkovej výšky, celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, do ktorých je potrebné zaradiť všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Je zrejmé, že ak bolo dohodnutých 60 mesačných splátok po 1518 Sk., súčin predstavuje sumu 91 080 Sk a teda ak úver bol poskytnutý vo výške 50 000 Sk, celková výška nákladov predstavovala sumu 41 050 Sk., a nie v zmluve tvrdených 36 332,55 Sk. Pokiaľ takéto údaje vstupovali do vzorca výpočtu

RPMN, nebolo možné, aby RPMN bolo vyjadrené správne, lebo vyššie skutočné náklady predstavujú vyššie percento., a tak je zrejme, že RPMN bola uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľky.

22. Ak by výška celkových nákladov a z toho vyplývajúci výpočet RPMN nemali zahrňovať poistenie, nie je preukázané zo strany dodávateľa vzhľadom na obsah formulárovej zmluvy, že sa jednalo o poistenie dobrovoľné.

23. Z tohto dôvodu súd považuje úver za bezúročný a bezpoplatkov podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ.

24. Ak teda žalobkyňa žiada vrátiť sumu, ktorá prevyšuje ňou prijatú finančnú čiastku, je potrebné poskytnúť jej nároku ochranu a zaviazat' žalovaného na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovení § 451 OZ., podľa ktorého, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

25. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

26. Súd v danom prípade posudzuje premlčanie a začiatok premlčania cez prizmu rozsudku Súdneho dvora EÚ z 22. apríla 2021 vo veci C- 485/19: „ 1. Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnené zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu“.

27. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že „v prípade bezdôvodného obohatenia trojročná premlčacia lehota je v zásade vopred známa spotrebiteľovi a je v zásade dostatočná na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama o sebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity.

28. Pokiaľ však ide o stanovený začiatok plynutia skúmanej premlčacej lehoty za okolností o aké ide vo veci, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ sa počas stanovenej lehoty nebude dovolávať práv, ktoré mu priznáva právo únie, v dôsledku čoho by sa ocitol v situácii, že by tieto práva nemohol uplatniť. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom totiž vyplýva, že trojročná lehota stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je sám schopný posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá alebo keď nevedel o nekalej povahe predmetnej zmluvnej podmienky. Tieto súvislosti je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo Smernice 93/13 alebo zo Smernice 2008/48, prípadne, že nepoznajú ich rozsah.

29. Zmluvy o úvere, akou je zmluva, o akú ide vo veci samej sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, a preto ak je udalosťou, na základe ktorej začína plynúť trojročná premlčacia lehota akákoľvek platba uskutočnená dlžníkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb, môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty ešte pred tým, než sa skončí platnosť zmluvy, takže takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami.

30. Preto je potrebné dospieť k záveru, že procesné podmienky, o aké ide vo veci samej tým, že vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote 3 rokov od dátumu, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktorému priznala Smernica 93/13 alebo Smernica 2008/48, a teda že tieto podmienky sú v rozpore so zásadou efektivity.

31. Spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práva vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie, že takéto procesné podmienky môžu nadmerne sťažovať výkony práv, a teda sú v rozpore so zásadou efektivity“.

32. Ohľadom premlčania súd ďalej poukazuje na to, že premlčanie je jeden z tradičných a významných inštitútov súkromného práva. Hlavným zmyslom existencie premlčania je stimulovať veriteľa k rýchlemu a včasnemu uplatneniu jeho práva a zároveň snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť aj k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Ak by totiž veriteľ po tom, čo mu vznikla možnosť uplatniť svoje práva príliš dlho s uplatnením svojho práva otáľal, sťažila by sa tým možnosť dopátrať sa skutkového stavu a sťažilo by to aj dôkazné konanie a zároveň by vznikol na dlhú dobu trvajúci nevyriešený právny vzťah a tento by neprispieval k právnej istote. Z tohto dôvodu je teda zrejmé, že žalobkyňa hneď po tom, čo sa dozvedela o dôvodoch, pre ktoré by sa mohla domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného aj svoj nárok uplatnila v subjektívnej dvojročnej aj objektívnej trojročnej premlčacej lehote.

33. Súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

34. Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016 sp.zn. I.ÚS 548/2015, podľa ktorého zákaz bezdôvodného obohatenia patrí svojou povahou do kategórie základných a všeobecných princípov, na ktorých stojí od nepamäti celý kontinentálny právny poriadok. Základným zmyslom ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je (aplikujúce uvedené na nároky vzniknuté z bezdôvodného obohatenia) predovšetkým účinná ochrana poškodeného, na úkor ktorého sa obohatila iná osoba.

35. Ohľadom samotného nároku zo zmluvy, ktorá mala zaniknúť v roku 2009 refinancujúcou zmluvou o úvere, súd poukazuje na to, že ak zmluva z roku 2008, ktorá je predmetom konania, bola bezúročnou a bezpoplatkov., a za ňu zaplatila žalovaná poskytnutým novým úverom vo výške 4 000 eur sumu, ktorá nezodpovedala skutočnému dlhu., ani táto zmluva nemôže požívať ochranu zákona. Keďže súd mnohými rozhodnutiami odmietol zákonnosť a dôvodnosť takýchto pôžičiek, keďže sú ponúkané spotrebiteľom s tvrdením, že sú pre spotrebiteľa výhodné, ale v skutočnosti je nový úver ponúkaný s úrokom, ktorým si neprimerane veriteľ v podstate v rozpore so zásadou zákazu uplatňovania úrokov z úrokov, tieto v skutočnosti žiada.

36. Z obsahu zmluvy z roku 2009 vyplýva, že žalobkyňa mala v tom čase viacero úverov a refinancovaný bol aj úver pod č. 3188114808 zo dňa 5.8.2008 s rovnakými náležitosťami ako zmluva, ktorá je predmetom tejto žaloby, kde rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 13.2.2020 sp.zn.16Csp 254/2019 bolo právoplatne rozhodnuté, že sa jedná o úver bezúročný a bez poplatkov a žalovaná banka bola zaviazaná uhradiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 388,89 eur s 5% úrokom z omeškania od 24.11.2019 do zaplatenia a bola určená neprijateľnosť rovnakej zmluvnej podmienky, aká je predmetom tohto konania.

37. Predmetom refinancujúceho úveru bol aj úver č. 5244999309 z 22.9.2009 na sumu 1000 eur s mesačnou splátkou 35,62 eur a ročnou úrokovou sadzbou 25%., ohľadom ktorého sa vedie konanie

o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 61,94 eur a určenie neprijateľnosti rovnakej zmluvnej podmienky, aká je predmetom tohto konania a to pod sp.zn. 11Csp/254/2019, v ktorej veci súd neprávoplatne rozhodol dňa 25.9.2020 o zamietnutí žaloby pre premlčanie, ale konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť tohto úveru z rovnakých dôvodov, ako je to konštatované v tejto veci a pri tomto úvere., rovnako určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej určenie neprijateľnosti je predmetom aj tohto konania.

38. Žalobca teda zjavne zneužil postavenie žalobkyne ako závislej spotrebiteľky, a hrubo zanedbal odbornú starostlivosť, keď jej poskytoval v krátkych časových úsekoch úvery značných súm, pričom ak tak postupoval, tak si musel byť vedomý toho, čo týmto nekalým konaním sleduje. Preto súd nemohol, aj keby neaplikoval vyššie uvedený rozsudok Súdneho dvora, k tomuto prihliadnúť a nepovažovať akúkoľvek námietku premlčania za vznesenú v rozpore s dobrými mravmi.

39. Súd preto priznal žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ s prihliadnutím na zákonnú výšku úrokov z omeškania podľa vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z.

40. Ohľadom určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, súd konštatuje, že o jej neprijateľnosti bolo rozhodnuté už v spomínaných konaniach, kedy boli preskúmané ďalšie úvery refinancované zmluvou o úvere z 10.12.2009.

41. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

42. Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

43. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

44. Podľa § 53 ods.4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľovi oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči predávajúcemu vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči predávajúcemu,
n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu,
p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
q) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

45. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

46. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.“

47. Súd v danom kontexte poukazuje na to, že na prieskum prijateľnosti zmluvnej podmienky musia byť splnené kumulatívne tie podmienky, že ide o spotrebiteľskú zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľom a podmienka nebola individuálne dojednaná, pričom je dodávateľom vyvrátiteľná domnienka, že ide o formulárovú podmienku a podmienka nebola individuálne dojednaná.

48. Predmetom preskúmania neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky súdom je zistenie, či zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak nie je splnené toto základné pravidlo, nikdy sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pri skúmaní, či podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu je potrebné zohľadniť právne predpisy, ktoré by sa uplatnili v prípade neexistencie tejto zmluvnej podmienky. Z toho je potom možné porovnaním zistiť, do akej miery je právne postavenie zakotvené v platnom právnom poriadku v prípade neexistencie tejto zmluvnej podmienky.

49. Ďalším kritériom je, či dodávateľ, ktorý zaobchádzal so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní. Skúma sa ďalej, či zmluvná podmienka je formulovaná jasne a zrozumiteľne, pretože ak je nezrozumiteľná alebo nejasná, ak nejasnosť alebo nezrozumiteľnosť spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach, je potrebné ju vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

50. Ak zmluvná podmienka nie je vylúčená z posudzovania, je potrebné skúmať, či sa nachádza v demonštratívnom zozname neprijateľných zmluvných podmienok uvedených v § 53 ods. 3 OZ v znení platnom a účinnom v čase uzavretia tejto zmluvy.

51. Keďže nebolo preukázané, aby predmetná zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná a zrejmy obsah oprávnení podľa tejto zmluvnej podmienky je v hrubom rozpore s odbornou starostlivosťou a spôsobuje svojou podstatou značnú nerovnováhu samotnému uplatňovaniu nárokov z tejto zmluvy, keďže apriori presúva právomoc zo súdu, ktorý by nárok preskúmal na veriteľom zvoleného rozhodcu, aj keď formálne nároky zo zmluvy už zanikli, je potrebné poukázať na túto neprijateľnosť, keďže bola opakovane táto zmluvná podmienka predmetom zmluvných dojednaní, veriteľ ju uplatňoval a súdu nie je známe, aby sa v nejakom konaní vysporiadal s týmito svojimi podmienkami a stotožnil s rozhodnutiami súdov o ich neprijateľnosti.

52. Preto súd rozhodol aj o neprijateľnosti namietanej zmluvnej podmienky a žalobe aj v tejto časti vyhovel.

53. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP, podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzitémym rozsudkom, môže rozhodnúť, že o trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým rozhodne o všetkých uplatnených procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom procesnom nároku.

54. Keďže žalobkyňa mala vo veci plný úspech, súd jej priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
- Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).